

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Monita Executionis decretorum quae ad diuina officia pertinent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

M O N I T A

ruisse ex sancto Augustino accepimus) quibus in locis, plebibusve commode fieri poterit, per Vicarium diœcesanum, aliosq; sacerdotes vitæ spiritualis studiosos aliqua diligenti ratione excitetur. De quibus omnibus nos certiores faciant, & consulant.

Vnusquisque Visitator in vnaquaque regione, aut illis locis per nos constitutis vrbis, societatem etiam spirituales clericorum per alios pios clericos excitet, eandemq; exercendam curet.

In qua congregatione ad spiritualium exercitationum studia clerici illius regionis die festo conueniant.

Earum autem exercitationum curricula, vt rectè instituantur atque adeo fiât, regulæ sumantur è Seminario nostro Mediolanensi; in quo ea societas Deo iuuante erecta est.

Visitator autem vbi illam instituerit, in illius cura eò diligentiùs inuigilabit, quò maiores progressiones à clero inferioris ordinis habeantur, ad vitæ spiritualis studium & consuetudinem.

Visitatores in vrbe pro suâ quique regionis cura, ecclesiasticorum omnium, etiam eorum qui alienæ diœcesis sunt, qui studij, alteriusve rei causa Mediolani commorantur, vitam, mores, disciplinam obseruent: & quæ præterea decretis provincialibus diœcesanisq; de vestitu, de tonsura, de denunciatione domicilij, & de reliqua denique omni disciplina vitæ clericalis constituta sunt, vt ea ab illis inuiolatè seruentur, ipsi curent, atque adeo efficiant.

Præfectus autem studiorum ciuitatis curam etiam illorum suscipiat, in ijs quæ ad studia pertinent.

Ecclesiastici ordinis hominibus diœcesis nostræ, qui alibi literis operâ in gymnasijs publicis nauant, Præfectos, quocunque studiorum causa proficiuntur, ibi constituemus, viros spectata probitate & auctoritate, quibus illos intimè in Domino commendemus.

Idemque etiam laicis diœcesis nostræ, qui aliò ad studia se conferunt (cum eorum quoque omnium in bonè pietique agendo progressionem vchemèter in Domino expetamus) omni paternè charitatis nostræ officio præstabimus.

Executionis decretorum quæ ad diuina officia pertinent.

DIVINVM officium in ecclesia, aut si aliquando domi, in conspectu sacræ imaginis flexis genibus omnes quicunque illius recitandi lege deuincti sunt, non deambulando, neque vagando, nec verò in via, nisi itineris necessitas aliter postulat; deuotè recitare studeant.

In qua officium piè recitandi ratione, clerus cum decreta nostra prouincialia seruet; tum ad eam ipsam etiam, & ad ceteras pias spiritualesque meditationum exercitationes libellum verè aureum adhibeant, qui veræ pietatis excolendæ rationibus cumulatus, ob eâ causam Theaurus piarum & christianarum institutionum inscribitur.

Quem libellum omnes & singuli clericali ordinis homines duorum mensium spatio ab editione horum monitorum sibi comparent, habeant, studioseque legant.

Significatio autem diuinorum officiorum sono campanæ stata hora fiat pro ratione temporum, ad præscriptum tabellæ quæ edetur.

Ne die festo vesperarum signum in aliqua vrbe ecclesia parochiali ante detur, quàm in basilica nostra Metropolitana datum sit.

De tabella clericalium functionum, alijsque tabellis in vnaquaque sacristia ordine affigendis, decreta seruentur.

Quæ itidem à quibusuis clericis eidem ecclesie adscriptis omnino presententur.

De hebdomadarij officio à collegiatarum ecclesiarum Canonicis in choro per orbem præstando.

Qua autem die Missam conuentualè præpositum canere contigerit, ne propterea canonicus hebdomadarius Missam celebrare in eadè ecclesia intermittat; præsertim si ibi sacerdotum paucitas est, populi verò multitudo non exigua.

De duabus pluribusve Missis conuentualibus in vna quaque collegiata ecclesia in celebritate certorum dierum canendis.

Pro. 1. tit. de off. sac. §. Ha beat. p. 28.

Pro. 4. de distib. §. cum & Tridenti nis. p. 160.

Pro. 1. tit. de his qui dig. §. constituitur. p. 18.

Pro. 4. de sacra. Mis. §. Quibus die bus p. 154.

Qua

Qua in re illud seruetur, vt si anniuersaria celebranda sunt, post Primam semper, & officium & Missa pro defunctis celebretur: alia autem officia pro defunctis, vt septimam & trigessimam celebrari licebit post Missam conuentualē statim hora celebratam, vt conueniendi spatium clericis aliunde aduenientibus detur.

Pro. i. de frequentis. §. Ceteris. p. 16.
Prou. 2. tit. 2. dec. 26. p. 68

De frequentis clericorum comunione. Qua in re illud praestetur, vt in collegiatis ecclesijs non solum diaconus & subdiaconus, qui dalmaticis induti Missam ministraverint, diebus Dominicis & solennibus sacram communionem in eadem Missa conuentuali sumant; sed alij etiam canonici, Diaconi, & subdiaconi, alijque item clerici quicumque sint ei ecclesiae adscripti, diebus sibi praescriptis.

Qua in re quicumque defuerint, si distributionum quotidianarum participes sunt, aliquot dies, non amplius tamen octo, a Visitatore, aut Vicario dioeceseo, chori ingressu, aut distributionum perceptione mulcentur: alij vero aliqua poenitentia correctioneue afficiantur, pro ratione negligentiae, alteriusve culpa.

Qua vero de clericorum comunione praescripta sunt, praesentur etiam ab ijs, qui parochialibus ecclesijs adscripti sunt.

Pro. 3. tit. de diu. off. §. festina. p. 97.

De sacra comunione feria quinta in cena Domini sumenda ab vnoquoque ecclesiastico collegiatae ecclesiae, in Missa solenni qua illo die in ea celebrabitur.

Id etiam praestetur in omni parochiali ecclesia, vbi sacerdotes & clerici adscripti ad Missam eo die celebrandam conuenire debent.

Pro. 4. de sac. cr. Mis. §. Ii. dem praeterea. p. 154.

De diuinis officijs die Dominico & festo statim modulatae canendis ad praescriptum concilij prouincialis quarti.

Id executionem diligentem & cumulatam habeat, in basilica etiam nostra Metropolitana, & in singulis collegiatis ecclesijs, etiam dioecesanis; praeter illas, quibus ob librorum inopiam aliamve causam, ad tempus nos aliud scripta data facultate concesserimus.

Ibid. §. Diebus.

De hebdomadario canonico pluuiali

in vespertis canendis induto diebus festis.

De Diacono & subdiacono in Missa conuentuali, canonicis, vbi potest, at vbi canonici defunt, clericis alijs.

Ibid. §. De ministris.

De lectione ante epistolam Missae conuentualis in vnaquaque ecclesia collegiata die Dominico & festo canenda.

Synod. 3. de cr. 18. p. 350

Quamobrem lectionum capita ex antiquo libro Metropolitanae nostrae basilicae imprimantur, folio amplae formae, quae respondeat folio Missalis.

De officio Sextae & Nonae ante aut post Missam conuentuale recitando pro ratione temporum diuini officij.

Prou. 4. tit. sup. §. Hora.

Quae paulo ante praescripta sunt, de statim modulatione & ordine diuinarum officiorum, de lectione in Missa conuentuali, ea praesentur etiam in vnaquaque ecclesia, vel parochiali, vel alia, in qua ob diei festi celebritatem, aliamve causam, Missa, diuinaque officia canuntur.

De vespertis etiam die festo ab omni parcho canendis.

Pro. 3. tit. de paroch. §. Parochus in sua. p. 98.

Qua in re id praestetur, vt psalmi omnes & antiphonae ad praescriptum rubricarum Breuiarij nuper editi dicantur, multa nummi aurei constituta.

De Missis, Matutinis, aliisque officijs diuinis in omni anniuersaria solennitate a parochis de more rite celebrandis, ad praescriptum concilij prouincialis quarti.

Pro. 4. de paroch. §. Ceteris. p. 161

Quod plane seruetur in omni parochiali ecclesia, in qua Visitatores vrbs & dioecesis praestari decenter possent fieri.

Aequissimum est, cum rituumque ratione, & canonum iure conueniens, a Metropolitana basilica, quae aliarum dioecesis ecclesiarum mater est, reliquas in diuinarum officiorum cultu non discrepare.

Quod igitur ex sanctae matris ecclesiae Romanae instituto vsuque, & ex ecclesiae nostrae Ambrosianae monumentis, nos in ipsa Metropolitana nostra basilica fieri instituerimus, vt in vigilijs diei Natalis Domini media nocte nocturnis de more absolutis, eorumque oratione perorata, statim Missarum solennia celebrentur, deinde mox Laudes canantur; idem plane in omni alia vrbs dioecesis

fit

hæc; collegiata & parochiali ecclesia rite fieri præstariq; decernimus. Probatuſ ille vſus, vesp̄as die sabbato in omni parochiali ecclesia canendi, cum sit veluti preparatio quædam ad sacrum diem Dominicum religiosè celebradũ, Visitatorum nostrorum cura & officio introducatur, ac præterea in vigilijs sanctorum, quoad eius fieri potest.

Martyrologij vſus in ecclesia Dei peruetus, patrũ institutis introductus, perpetuaq; ecclesiastica consuetudine ita retentus est, vt cum in choro publicè illud legi solene semper fuerit; tũ in voluminibus ecclesiasticis vnus liber antiquo canone censetur, cuius lectio nominatim clericalis ordinis hominibus præscribitur. His igitur rationibus nos adductos, vt eius vſum in ecclesia nobis cõmissa, quã omnibus pietatis ornamentis excolere vehementer in Domino cupimus, institueremus, ad eam ipsam rem etiam valde admodum cõfirmavit sanctissimi doctissimiq; patris & patroni nostri Ambrosij auctoritas; qui vt martyrum inuentione atque celebritate mirificè in Domino exultauit; sic rerum quas illi gesserunt, studio, & lectione delectatus, non solum antiqua eius generis monumenta singulari cura conquisiuit, sed et de sanctis martiribus, Protasio, Geruasio, Nazario, Celso, Sebastiano, Xysto, Laurentio, Thecla, Pelagia, Agnete, Sotere, alijsq; luculentè in suis libris narrauit, vt præclari eius instituti documentum exemplumq; relinqueret.

Quare quod in Breuiarij Ambrosiani iussu auctoritateq; nostra nuper editi rubrica de Martyrologij vſu & lectione institutum, idemq; Deo bene iuuante iam introductum, in perpetuũ deinceps ita retineri, seruari, atque obseruari in virtute sancte obedientie mandamus, vt in Metropolitana nostra basilica, in omniq; collegiata ecclesia tam vrbis quã diœcesis de more in choro deuotè recitetur ritu vt infra.

Semper in singulos dies, præterquã tri-duo ante Pascha Resurrectionis Domini, legatur Martyrologium pridie illius diei, quo memoria agitur sanctorum.

Primoq; loco semper fiat memoria illius sancti, de quo officium celebratur.

Legatur autem absoluto primæ horæ officio, postquam pronuntiatus erit versus, Benedicamus Domino. Lectionis vero vſus sit tono lectionum Matutini.

In fine autem singularum quotidianarũ lectionum semper addetur: Et alibi aliorum plurimorum sanctorum martyrum, & confessorum, atque sanctarum virginum.

R. Deo gratia.

Deinde hebdomadarius absolute dicit.

V. Exultabunt sancti in gloria. Chorus.

R. Letabuntur in cubilibus suis.

Oratio absolute.

Beate Mariæ, & sanctorum tuorum nos Domine quesumus, continua oratione custodi: vt iisdem suffragantibus dirigatur ecclesia, quorum commemoratione gloriatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

V. Fidelium anime &c.

Alios denique sacerdotes, & sacris initiatos, qui diuini officij in choro collegiatim recitandi lege deuincti nõ sunt, hoc in Domino monemus atque hortamur, vt pro pietatis deuotionisq; sacerdotalis studio, quo ardentius sanctorũ exemplis ex martyrologij etiã lectione ad imitationem propositis ad sancte vitæ cursum progrediantur, idem quoque institutum vsumq; cum patrum regulis congruentem pia sollicitudine suscipiant, susceptumq; in omni vita retineant.

De libro Missarum, in quo singulis diebus celebrans sacerdos subscribat, ad præscriptum Concilij prouincialis quarti.

Pron. 4 de.
fac. Miss. 5.
Que citius
pag. 150.

Id omnino præstetur pœna aurei nummi singulis Præfectis ecclesiarum eum librum non habentibus; & solidorum duo decim multa sacerdoti non subscribenti constituta.

Ne sacerdoti cuiquã in confratrie scholæve alicuius oratorio absque facultate nostra literis exarata Missam celebrare liceat.

Vbi secus factum erit, cum ecclesie oratoriove interdicti pœna proposita sit, tum sacerdoti pœna suspensionis à celebratione Missæ per dies quindecim, ac præterea, si secularis sacerdos erit, aureo nũmo mulctetur, quoties contrafecerit.

De itinere ab ecclesiasticis non suscipiendo

H

piendo

Tit. de dieb.
fcl. 9. Eccle-
fiastici.
pag. 212.

Pag. 110.

Frón 4. tit.
de cler. ad
dierum fcl.
con. pa. 120.

piendo diebus festis, ex decreto concilij provincialis quinti.

Id omnino parochi præstent; ita vt ne vlllo modo, ne pretextu quidem conueniendi ad diem festum in alia ecclesia finitima concelebrandum, à parochia sua discedant absintve vlla illius diei parte, sine scripta facultate à nobis data, ac seruatis præterea reliquis, quæ clericis ad festorum dierum celebritatem conuenientibus in concilio provinciali quar constituta sunt.

Quicumque contra fecerit, aurei numeri multam soluat, quoties deliquerit. Quod si quibusdam in regionibus, præsertim montanis, sacerdotes qui ad eas celebritates euocari queant, verè nõ sint alij quàm parochi, Vicario diocesano liceat tribus tantummodo ob eam causam discedendi facultatem facere.

Atque ij quidem eiusmodi sint, qui & propius absint, & pauciorum populum habeant, seruatis reliquis omnibus ad præscriptum eiusdem concilij nostri.

Ne cuiquam ecclesiastico homini solènis diebus, earum celebritatù occasio ne, vlla quauis causa aut pretextu à Rectore ecclesiæ, canonicisve, aut ab alijs ecclesiasticis comestatio seu refectio in vrbe detur.

In diocesi autem prandium tantummodo dari liceat ijs, qui aliunde euocati sunt, non illis qui eo loci manent; cœnã verò nunquam: in quo prandio autem ne minimum quidem discedatur à regulis de frugali mensã conuentuum menstruorum.

Paretur autem in edibus ecclesiasticis, aut in ijs quæ ecclesiasticis hominibus vsui tantum sunt.

Conuiuiarum autem numerus ne maior sit quam præscriptus est, ceteris ita seruatis ad præscriptum concilij provincialis quarti.

Omnis sexta feria ob acerbissimam passionem Christi Domini plena est religiosi vereq; Christiani mœroris: quæ in quadragesima quotannis ecclesia nostra Mediolanensis quò significantius exprimat, filiorumq; suorum mentes atque animos ad illius recordationem & memoriam excitet, illud in antiquissimo perpetuq; more, & ritu habuit, singu-

lis illis ferijs sextis quadragesimalibus Missæ sacrificium non celebrare, cum id præter cetera mysteria summam quandam & cumulatam populi catholici spirituales letitiam præ se ferat.

Cum hac nostræ ecclesiæ consuetudine & instituto multis ex partibus cõuenit, & quod Romano more sexta feria in Parasceue fieri solenne est, quodq; in quadragesima itidem præsertim illis ferijs in ecclesia græca, veteri, cum qua ritus multos ecclesia nostra communes fereq; eosdem habet, fieri à patribus græcis proditum est.

Ad eius præterea pij doloris mœstitiq; memoriam excitandum illud etiã accedit, quòd sanctissimum Eucharistiæ sacramentum omni sexta illa quadragesimali feria in sacrario reconditum, non exponi, sed intus asseruari, ppetuæ cõsuetudinis in hac eadẽ nostra ecclesia fuit. Et verò quanquàm, vt aliquorum deuotioni aliquid daretur, nõ multis abhinc annis idem sacræ Eucharistiæ sacramentum in altari exponi permiffum est: hæc tamen nostra ecclesia veterem ritum, præcumq; officia, quæ non festam aliquam illius celebritatem, sed quæ potius piũ illum religiosumq; mœrorem significant, quem ex acerbitate passionis Christi Domini fideles pro pietate intimè concipere, omniq; deuotionis officio, atque adeo salutaribus lachrymis exprimere debent, ad vsum reuocare ac retinere postulat.

Quamobrè vt populi deuotio ad mysteriorum, quæ præcipuo studio illis sextis ferijs ecclesia fidelibus suis pponit, memoriam meditationemq; excitetur, & sacri ritus qui temporum iniuria penè collapsi sunt, ad antiquæ discipline ecclesiasticæ regulas restituantur, & cæremoniæ, cum sanctarum illarum feriarum officio, quod tamdiu rectè riteq; seruatum est, omni ex parte conueniant; & denique illud instauretur, quod huius nostræ ecclesiæ proprium, ad præcipuam pietatis laudem insignè est. ideo hæc vt infra agenda censemus.

Sexta quaque feria quadragesimali, in basilica Metropolitana, & in ecclesijs tã collegiatis quàm parochialibus, sanctissimo Eucharistiæ sacramento asseruato & re-

& recondito in tabernaculo, vt alijs diebus moris est, sacra crux ob memoriam passionis Domini nostri Iesu Christi in altari maiori adoranda exponatur: cui sex saltem lumina adhibeantur, eo præsertim tempore, quo mane officia diuina in choro recitantur.

Populus autem ad hoc ecclesiæ institutum piè ab vnoquoque parochio erudiat, quò diligentius se se illius ritibus conformet ad deuotionis, & pietatis studium, quod ei tam religioso ritu proponit. Excitetur præterea idem, frequentiorq; illis sextis ferijs conuocetur ad orandum, proposita etiã à sacerdote aliquo spiritualium contemplationum perito aliqua pia meditatione de Christi Domini passione, ex præscripto libri, qui iussu nostro in lucem emittetur.

Concio autem habebitur de sanctissima passione Dñi, aut de parte eius aliqua, in singulas illas ferias, p̄ratione distributa. In omni præterea parochiali ecclesia parochus, & solenni signo campanarũ, & antegressa aliqua monitione, populũ frequẽtem ad ecclesiam euocet; crucem in altari maiori vsupra exponat, & meditatione et de eodẽ libro proponat; & præterea diuinũ officium, preces, litanias canat, aut saltẽ recitet, ad p̄scriptũ Breuiarij, quod ampliforma emittetur.

De sanctissimæ Crucis adoratione in Parasceue, non ante in alijs ecclesijs præstanda quã in primaria.

Quod à regularibus & confratrijs seruari Vicarius diœcesanus curet, ac præterea visitator in vrbe.

De retinendo, augendo, atque excitando orationis tam vespertinæ quã matutinæ instituto, ac studio, ad præscriptum concilij provincialis quarti.

Cui vtrique orationi parochi ipsi in ecclesia semper interesse studeant; ita vt exemplo suo alios inflamment ad eam orationem, quæ ab omnibus fidelibus, præsertim mane & vespere præstanda est. De oratione item vespertina pro defunctis, & indulgentia à parochis populo crebrius commendanda, ad præscriptum concilij provincialis sexti.

Quæ oratio ab omnibus eadem hora, nè p̄tate hora prima noctis, hyeme vespere secunda habeatur.

Quam eandem horam regulares etiam seruent.

Huius orationis significatio cãpanæ sono fiat, ritu salutationis Angelicæ: ita tamen, vt inter primum & secundum campanæ signum tres etiam ictus campanæ distincti breuissimo interuallo dentur; inter secundum autem & tertium signũ ictus præterea inter se se eo interuallo itidem distincti.

Ad dandum signum salutationis angelicæ, mane vespere, & meridie, alioq; tempore, eadem ratio in omni ecclesia seruetur, de more producta, præstetur, non tamen more festo.

De promulganda indulgentia orationis sine intermissione.

Id initio orationis fiat, quotiescunq; habetur.

Cappellæ maioris clatris, ecclesiæ vbi oratio publica agitur, tabella affigatur, ex qua populus causam illius orationis perspiciat.

De Antiphona, Salve Regina, aliãq; antiphona de Beatissima Virgine Maria, pro ratione temporũ singulis sabbatis canenda in omni parochiali ecclesia, ad p̄scriptũ concilij provincialis tertij.

Quæ et antiphona in vnaquaq; ecclesia collegiata canat, quibus omnes choro illius ecclesiæ addicti præsentibus adsint.

Ijs aut singulis ex cõmuni residentie celsu tantũ distribuatur, quantum dari solet, cum in choro intersunt officio horæ tertiæ illius sequentis Dominicæ diei. Tantundem consequantur ex eodem censu, qui die festo in ecclesia vespertinæ orationi interfuerint.

Quæ tamen oratio hyeme etiam ante horam salutationis angelicæ habeatur. His omnibus orationis officijs, & alijs item extraordinarijs clericis, & sacerdotibus, quicunque ad eadem officia conuenire in alia ecclesia non debent, in ecclesia parochiali intersint, intrã cuius fines habitant: alioqui penitentia afficiantur & mulctentur, ad præscriptum concilij provincialis quarti.

AD PROCESSIONALIS libri cõficiendi vsũ, Vicarius foraneus vnusq; nobis mensis spatio ab editione horũ monitorum, indicem mittat processionum, quæ in Vicariatu suo vel vniuersè

H 2 moni-

Prou. 6. de indulg. §. Idem præstetur.

Prou. 3. de diu. off. §. Religiosis. pa. 97.

Prou. 4. de distrib. §. Idem statis. pag. 161. Quæ ad processiones.

Prou. 5. de diu. off. §. inio. pa. 270.

Prou. 4. de oratione. pag. 129.

Prou. 6. de An. §. Pro fidelibus. pa. 308.

vel sigillatim aliquo loco oriri solent. Quo in indice notatum sit, quo die, qua hora, quo ordine, per que loca, ad quas ecclesias, quo ritu, & quibus precibus agantur: & denique descriptum sit, quid quid deprauati moris irrepleat.

Idem prestent de processibus triuennibus, & Gregorianis: in quibus notet prefertim, ad qua loca procedatur ex antiqua vel noua consuetudine.

Referant preterea diligenter, quid quid in processione solennitatis sanctissimi Sacramenti seruetur, & prefertim que ad stationem & circuitum pertinet.

De processione generali in eadem solennitate, Visitatores, diocesis, put melius esse censuerint, in parochiis statuunt, an ad Preposituralem, an vero ad parochialem ecclesiam propinquorem conueniendum sit: qua in re rationem habeant & distantia locorum, & frequentia populorum, & amplitudinis locorum.

In ea que processione, hoc seruet omnino, ut illa agatur ante Missam conuentualē.

Obseruent preterea Visitatores diocesis circuitum earum processionum in pagis & vicis: ac si qua emendatione aut reformatione opus est, nobis referant, aut ipsi prouideant.

Sess. 25. ca. 23. de regu. Tir. de diui. off. § Tridē. cini. pag. 97.

De conuentu regularium ad processiones publicas vna cum clero seculari agendas, ex decreto Tridentino, & concilio prouinciali tertio.

Regulares igitur intra cuius parochialis aut preposituralis ecclesie fines monasterium in diocesi habent, ad omnes illius ecclesie processiones cum clero seculari conueniant, ad quas etiam Regulares Mediolani conuenire solent.

Qui vero huic processionum officio defuerint, postquam de hoc decreto regulares moniti erunt, nobis a Vicario foraneo deferantur.

Parochus negligentes in obeundis processionibus sanctissimi Sacramenti, que in singulos menses aguntur, & in alijs et quas agere debent, & quas item in ecclesia prepositurali, aliave a Visitatore constituta, festo die sanctissimi Sacramenti prestare debent, Vicarius diocesanus ad nos per literas deferat, ut pro negligentie ratione contra eos agatur.

Processione solenni ad ecclesias, etiam

Regularium, cum conuentum est, in ijs eo tempore Missę non celebratur, ut ne a processione populus distrahatur.

In omni processione regionaria, in qua clerus scilicet vnus tantummodo regionis, aut portę vrbis conuenit, si quando nos presentes adesse non poterimus, tunc Vicarius generalis, & Præfectus regionarius illius portę interfint.

Parochi omnes processiones obeant, que aut ex voto, aut ex deuotione parochialium suorum institutę sunt, etiam si ad ecclesias longius distantes supplicationis causa procedendum sit.

Id vero gratis sumptusque suo prestent, vbi tamen consuetudinis est, cibaria, aliamque necessariam impensam eis a populo subministrari, ea consuetudo a populo subministrari, ea consuetudo a nobis, Visitatorisve literis probata seruetur. In singulis vrbis regionibus viri pij aliquot a Visitatoribus constituantur, qui in

celebratione inuentionis sanctę Crucis, in qua sanctissimus clauus exponitur, cleri populique diocesanı processiones, vbi primum Mediolanum venerit, recte ordineque excipiant, dirigant, instruant, & ad basilicam Metropolitanam deducant. Ad quod munus rite obeundum deligenter poterit aliqui operarij doctrine Christianę ex vnaquaque regione ciuitatis, prout Vicarius generalis Visitatorum consilio adhibito opus esse censuerit.

FNVS die festo ne agatur: si quando autem ob vrgentem causam agi oportet, Vicarius diocesanus illius agendi facultatem scriptam ita det, ut mane nullo modo, sed post vespertas agatur.

Quicumque parochus, contra fecerit aureo nimio mulctetur: alij autem sacerdotes & clerici emolumentum amittant, quod ex funeris officio consequuntur.

De non extinguendis in funere luminibus, nisi expleto sepulture officio, ad prescriptum concilij prouincialis sexti. Id in ecclesijs etiam regularium Visitator regionarius vrbis, & Vicarius foraneus in diocesi ecclesiarumque preterea prepositi potissimum prestari curent.

De candelis intorticijsque omnibus, que in funere impensis heredum accenduntur, sacrilia, alijsve attribuendis ad prescriptum conciliorum.

Quod in funere datur, cum prepositis, aut

Quæ ad ners & coquis.

Pro. 6. de fune. §. candelis. §. 1. Luminibus.

Pro. 1. de fune. §. candelis. §. 1. pag. 61. §. 1. dec. 61.

Concil. pro.
4. tit. de fu-
ner. 5. Illud
prepositi. p.
157.

Tron. 6. do
fun. 5. In om-
ni. pag. 108.

Synod. dice.
4. decr. 46.
37. pa. 158.

sue parochis, aut alijs non communican-
dum, ad prescriptum concilij, provincia-
lis quarti.

Qua in re illud omnino caveatur, ne qui
aliquando eorum nomine mittitur, plus
capiant, quam si proprio nomine voca-
ri convenirent.

De anniversarijs, & septimis item,
trigesimisq; in hebdomada celebradis,
die Dominico precedenti a parcho de-
nunciandis, ex prescripto concilij pro-
vincialis sexti.

De elemosina officio mortuorū pre-
scripta, ijs tantummodo qui vere pre-
sentes ad fuerint, ex decreto diocesano,
& pro ratione Missarum celebratarum,
& preterea pro ratione pūctationis ex
prescripto libro de officijs mortuorum.
In officijs mortuorum, quibus certus
Missarum numerus scriptus non est, ne-
que ex legato, neque alia ratione, sed so-
la pietate voluntateq; heredum illa ce-
lebrantur, sacerdoti qui eis interfuerit,
non tamen Missa in ecclesia celebravit
ubi pro defunctis sit, si heredes qui sciūt
eum alibi celebrasse, tantundem dederint
elemosinā, quantum alijs sacerdo-
tibus qui celebrarint, satisfacere ille
sacerdos censetur, si eorum defuncto-
rum commemorationem stans oratio-
nibus fecerit eo die in propria ecclesia
celebrans.

Visitator tam in vrbe quam in diocesi
diligenter conquirat, & in scriptam
referat, quidquid in vnaquaque ple-
be aut parochia seruetur, de emolu-
mentis quae in funere dantur: videant-
q; in primis, an illa clericorum cupi-
ditate aucta sint, an verò diminuta qua-
dam populorum avaritia: perquirentq;
quid sit, quod eorum emolumentorum
ratio mutata sit, & quam etiam
ob causam.

Quae omnia ubi diligenter inuestiga-
riūt, ea ordine scripta nobis referant,
vt ex ijs, & alijs etiam scriptis iam in
Cancellariam Archiepiscopalem rela-
tis, atque ex omni alia diligentia, quae
per Visitatores adhibenda erit, pro ra-
tione laudabilis consuetudinis, ilpen-
dium in funeribus, & exequijs per nos
constituatur.

Schedulae omnes, quibus funeralium e-

molumentorum rationes taxave no-
tantur, nobis tradantur, vt illas reco-
gnoscamus.

Concilio provinciali primo, Episcopo
rum exequijs cum preter cetera eam ra-
tionem constituerimus, vt ne amplius
ceteri viginti quatuor in ijs accendantur:
modum etiam scriptis funerum in vr-
be diocesiq; nostra Mediolanensi ad-
hibere, & pastoralis nostrae cura offi-
cio, & pietati modestiq; Christianae,
quae cum in omni actione, tum in hac
elucere debet, consentaneum esse censui-
mus: vt ne quod ad religionis cultum, &
ad animarum salutem pijs suffragijs pro-
curandam sancta mater ecclesia spiritu
Dei edocta salutariter instituit, eo fide-
les nobis in fidem curamq; traditi, ad
inanis pompae ostentationem, ambitio-
nis studium, luxusq; emulationem per-
niciose abutantur.

Quamobrem in funere defuncti, quacum-
que dignitate, statu, ordine ille fuerit,
eum sacerdotum, capitulorum, & con-
uentuum etiam regularium, ac preterea
ceroorum numerum tantummodo adhi-
bere licere decernimus ac iubemus, qui
in tabella, quam eo propterea nomi-
ne edemus, a nobis certus constituetur
ac prescribetur.

Ceroorum preterea pondus, & elemo-
sina item, quanta, in funus exequialve
conferatur, in ea ipsa tabella sigillatim
prescripta plane seruetur atq; obseruet.
Quicumque sit, qui contra hanc nostram
constitutionem, tabellaq; eo nomine
editae prescriptum fecerit, pena ex-
communicationis afficiatur, aliaq; a bi-
trio nostro.

Vicarius diocesanus diligenti inuesti-
gatione perquirat, si quid pecuniae, cereo-
rum alteriusve rei, elemosinae, aut emolu-
menti, confratrum disciplinarum, alio-
rumq; scholarium Vicariatus sui, cum
ad funera vocantur accipiant, aut exi-
gant; sibi ipsas, an scholae eam elemo-
sinam acquirant: quos item psalmos,
Antiphonas, & Oraciones, & quo loco
temporeve canant aut recitent: q̄ deniq; tā
in suis oratorijs, quā in ecclesijs et regu-
lariū seruant: referant preterea nobis men-
sis spatio, quidquid compererint, quod
vel ad vsum, vel ad abusum pertinet.

H 3 De

Tit. de fra-
ne epi. in
exequijs,
pan. 11.

101

101

101

101

101

101

101

Conci pro. De tabella onerum vniuscuiusq; cap-
4. tit de cap. pellæ, altaris, legati vè ad præscriptum
& altar. §. o- Concilij Prouincialis quarti.
nera vero. Id Visitatoris, & Rectoris, Præfeti q;
pag. 124. ecclesie vniuscuiusq; cura omnino præ-

Prou. 4. dedi- stetur spatio ad summū trium mensium.

scrib. §. Pun- De absentia, & erratis in vnaquaque
statorū. pag. ecclesia collegiata notandis ad præscri-
181. ptum Concilij Prouincialis quarti.

Prou. 1. de De libris punctationum in singulas
offi. punct. hebdomadas conferendis ad præscriptū
§. Singulis. conciliorum.

pag. 29. De erratorum expositione rescindēda,
Prouin. 4. de vbi aliquid dissensionis asseritur.

distrib. §. sin- Id Vicarij diocesanij, & Visitatoris re-
gulis. gionarij arbitrio relinquatur.

Pro. 4. Ibid. De supputatione canonicalis ministræ
rij, quod vnusquisque canonicus mense
superiori in choro præstitit: & de sup-
putatione item erratorum constituēda,
ad præscriptum eiusdem concilij.

Ibid. De supputatione censuum capitula-
riū in fine anni, & de attributione itē
pro ratione laborum.

Ibid. De synographis supputationū, à cho-
ri, & capituli pfectis, & à punctatoribus
manu signādis, thesaurariōq; tradendis

Ibid. De nō soluēdo ante stata tpa, & de mo-
do soluēdi, ad præscriptū eiusdē concilij.
Id vt præstetur, efficiant omnino Visi-
tatores & Vicarij diocesanij.

Prou. 1. de Quorum ædium canonicalium im-
zdib. cano- pluum, atrium vè concludi commodè
nic. §. Qua- potest, claudatur omnino quadraginta
rum ædium. dierum spatio ab editione horum moni-
pa. 19. torum: & in eo præstentur, quæ de clau-
ibus constituta sunt.

E quo impluuiū atrio vè, pueri, alij vè
quicunque, ludis, clamoribus, alio vè mō-
do obstrepunt, excludantur etiam a ia-
nitore, quem certo stipendio capitula
constituant, vbi ob capituli inopiā aliud
à nobis non decernatur.

Vbi verò impluuiū, atrium vè apertū
est, nullumq; ædium canonicalium se-
ptum eiusmodi est, quo concludi possit:
Visitator rationem aliquam omnino
ineat, vt & claudatur, & eadem præsentur,
quæ in eodem concilio Prouincia-
li constituta sunt.

Prou. 3. de De punctatoribus in celebritate fe-
diu. off. §. Vt storum, funeribus, officijs mortuorum,
erratis. pag. & processionibus item, ex præscripto
98.

concilij prouincialis, & instructionum
nostrarum.

Qua in re diligentia maior, & Visitato-
rum, & Præfectorum ecclesie, & Vica-
riorum diocesanorum à nobis summo-
pere desideratur.

Erit igitur cura Visitatorum, punctato-
res etiam alios constituere, vbi iam con-
stituti non satis erunt.

Punctatorum autem partes præterea e-
runt, in singulos menses librum puncta-
tionum Visitatori regionali vrbs, &
in diocesi Vicario diocessano tradere,
cum ad parochiales conuentus veniant,
vt in ijs errata etiam publice legantur:
& qui deliquerint, errant vè, plectan-
tur pro ratione culpæ & erratorum.

Præfeti ecclesiarum, errata, & absen-
tiam clericorum, qui eorum ecclesijs ad-
scripti sunt, singulis mensibus Visitatori
in vrbe, & Vicario foraneo in diocesi si-
gnificent: vt si errarint, ab eo salutari sal-
tem aliqua poenitentia afficiantur, ad
præscriptum concilij quarti.

Idem Rectores præsent de relatione
functionū, cōsue, habitus, & disciplinae
clericorū, q̄ ecclesijs suis adscripti sunt.

MONITA

Executionis decretorum quæ ad Paro-
chos pertinent.

VICARIAE perpetuæ, vbi cunq; in
diocesi à nobis erigi opus est, id Vi-
carius diocesanus & Visitator caret di-
ligenter.

Prepositus ad sacramenta ministranda,
aliasq; functiones ecclesiasticas obeun-
das in sua plebana regione cappam in-
duat, etiam si neminem alium ecclesiasti-
cum hominem quam proprium cleri-
cum socium habeat.

At verò extra plebanæ ecclesie fines ea
tantummodo vtatur, quando vnā cum
capitulo ecclesie sue collegiatim ince-
dit: si capitulum canonicorum residen-
tium non habet, quando eū clero loci: si
clerus non adsit, quando cum populo ec-
clesie preposituralis eam actionē obit,
in qua si clerus esset, præsens adesset: &
denique quando cum capitulo parochio-
rum, & cleri sue plebis, aliquam ecclesia-
sticam functionem exequitur.

De

De distri-
9. Idem
tis pa. 14.

P
fo
Ep
in
pa.

P
par
Ob
pa.

Ibi
37
21
Syn
32.